

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas

2014/2256(INI)

20.4.2015

NUOMONĖ

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto

pateikta Teisės reikalų komitetui

dėl 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos
2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje
tam tikrų aspektų suderinimo įgyvendinimo
(2014/2256(INI))

Nuomonės referentas: José Blanco López

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pažymi Europos kultūrų ir kalbų įvairovės, kuri yra ne kliūtis bendrajai rinkai, bet suteikia galimybių, svarbą ir pabrėžia, kad Europos kultūros ir kūrybos sektoriai – ekonomikos augimo, inovacijų ir darbo vietų kūrimo ES variklis, jose dirba daugiau kaip septyni milijonai asmenų ir kasmet sukuriama daugiau kaip 4,2 % ES BPV; atkreipia dėmesį į tai, kad kultūros ir kūrybos sektoriuose toliau buvo kuriamos darbo vietos 2008–2012 m. ekonominės krizės laikotarpiu ir šie sektoriai buvo labai svarbūs skatinant Europos Sąjungos konkurencingumą; pabrėžia, kad internete sukurta naujų verslo modelių ir novatoriškų paslaugų;
2. pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos turinys internete yra pagrindinis informacinės visuomenės vystymosi, informacinių technologijų ir investicijų į skaitmeninę infrastruktūrą ir paslaugas variklis ir tokiu būdu skatina inovacijas, ekonomikos augimą ir kūrybingumą;
3. pabrėžia, kad autorių teisės ir gretutinės teisės sudaro Europos kultūros ir kūrybos sektorių teisinę sistemą, jomis taip pat grindžiamos šių sektorių galimybės skatinti ekonominę veiklą, konkurencingumą, užimtumą, kūrybingumą ir inovacijas; pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos sektoriaus produktyvumas toliau auga, pabrėžia, kad esama nevienoda ir pasenusi sistema yra kliūtis kuriant Europos bendrąją skaitmeninę rinką ir trukdo jai veikti;
4. palankiai vertina didelį ES piliečių susidomėjimą ir dalyvavimą Komisijos viešųjų konsultacijų raunde dėl ES autorių teisių peržiūros;
5. pabrėžia, kad autorių teisės ir gretutinės teisės turėtų sudaryti suderintą Europos kultūros ir kūrybos sektorių teisinę sistemą, kad skatintų ekonominę veiklą ir užimtumą; tačiau pabrėžia, kad esama nevienoda ir pasenusi mokesčių sistema kelia didelių problemų kuriant Europos bendrąją skaitmeninę rinką, todėl kelia grėsmę ekonomikos augimui ir vystymuisi;
6. pabrėžia, kad autorių teisės ir gretutinės teisės sudaro Europos kultūros ir kūrybos sektorių teisinę sistemą, jomis taip pat grindžiamos šių sektorių galimybės skatinti ekonominę veiklą ir užimtumą; pabrėžia, kad nors kultūros ir kūrybos sektoriaus produktyvumas toliau auga, šio sektoriaus teisių turėtojų pajamos mažėja;
7. pabrėžia, kad autorių teisės ir gretutinės teisės sudaro Europos kultūros ir kūrybos sektorių, taip pat švietimo ir mokslinių tyrimų sektorių bei sektorių, kurie naudojami šių teisių išimtimis ir ribojimu, teisinę sistemą, jomis taip pat grindžiama šių sektorių veikla ir užimtumas;
8. pabrėžia, kad autorių teisės ir gretutinės teisės yra teisės, kuriomis grindžiamas visas kūrybinis sektorius ir susijusi vertės grandinė; todėl ragina Komisiją remti ir saugoti kūrėjų intelektualinės nuosavybės teises, kad Europoje kūrybinis sektorius galėtų klestėti;

9. džiaugiasi dėl Komisijos įsipareigojimo toliau plėtoti ES skaitmeninę darbotvarkę, įskaitant siekį modernizuoti autorių teises; pripažįsta poreikį peržiūrėti Direktyvą 2001/29/EB siekiant užtikrinti tinkamą atlygį autoriams, atlikėjams ir kitiems autorių teisių turėtojams, tinkamą šių teisių apsaugą ir užtikrinti sąžiningą visų Europos kultūros ekonomikoje dalyvaujančių subjektų (MVI, vartotojų, naudotojų, kūrėjų ir teisių turėtojų) sąveiką skaitmeniniame amžiuje, kuris apima nuolat besivystančią technologinę aplinką, kurioje keičiasi naudotojų elgesys, atsiranda galimybių ir kyla uždavinių; pabrėžia, kad reformuojant ES autorių teisių sistemą būtina užtikrinti būtiną teisinį aiškumą, stabilumą ir tikrumą, taip pat lankstumą, kurių reikia investicijoms ir augimui kūrybos ir kultūros sektoriuje skatinti, kartu pašalinant teisinius neaiškumus ir nenuoseklumą, darančius neigiamą įtaką bendros skaitmeninės rinkos veikimui; tačiau taip pat prašo tvirtai įsipareigoti dėl principo kuo greičiau iš naujo pradėti diskusijas dėl Direktyvos 2000/31/EB dėl elektroninės prekybos siekiant ją suderinti; vienas iš pagrindinių tikslų turėtų būti autorių teisių modernizavimas siekiant palengvinti tarpvalstybinę paslaugų ir turinio prieigą, išlaikant aukšto lygio intelektinės nuosavybės teisių apsaugą, kad būtų skatinamas ekonomikos vystymasis ir kultūrų įvairovė;
10. pabrėžia, kad esamų autorių teisių modernizavimas yra neatskiriama skaitmeninės ekonomikos dalis;
11. pabrėžia, kad kūrybinės inovacijos ir technologijų pažanga gali smarkiai pakeisti žmonių gyvenimą, leisdamos skirtingoms jų grupėms kūrybingai bendradarbiauti ir kartu dirbti, taip pagerinant esamus kūrybingų žmonių įgūdžius ir sukuriant pridėtinę vertę; mano, kad tokiu būdu visoje Europoje didinamas konkurencingumas, užimtumas ir inovacijos;
12. pripažįsta, kad komercinė veikla, kuria pažeidžiamos autorių teisės, kelia rimtą grėsmę bendrosios skaitmeninės rinkos veikimui ir įvairaus kultūros ir kūrybos turinio teisėtos pasiūlos plėtojimui internete;
13. ragina Komisiją atlikti įvairių kopijavimo asmeniniam naudojimui priemonių Europoje įvertinimą, atsižvelgiant į rinkliavų veiksmingumą ir skaidrumą ir į kopijavimo asmeniniam naudojimui pokyčius; mano, kad Komisija turėtų panaikinti kopijavimo asmeniniams tikslams priemonių skirtumus, kad būtų užtikrintas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas vidaus rinkoje, sąžiningas atlyginimas už kūrybos ir kultūros turinį ir būtų palengvintas naujų ir novatoriškų verslo modelių kūrimas;
14. pabrėžia, kad ES autorių teisių *acquis* reforma ir toliau turėtų būti stiprinami Europos kultūros ir kūrybos sektoriai didinant teisinį tikrumą visoms susijusioms šalims, įskaitant teisių turėtojus, įmones ir naudotojus, skaitmeninėje srityje ir nustatant paskatas novatoriškoms licencijavimo sistemoms internetu ir naujus internetinio turinio platinimo verslo modelius, taip leidžiant šiam sektoriui pasinaudoti skaitmenine revoliucija ir kartu užtikrinant subalansuotą vertės grandinę;
15. primena apie institucijų, kurios priklauso nuo autorių teisių išimčių ir teisių ribojimo, žymų indėlį į ekonomikos augimą, inovacijas ir darbo vietų kūrimą Europos Sąjungoje; ragina Komisiją pasiūlyti suderintą išimčių ir teisių apribojimų sistemą, kad būtų sprendžiama susiskaidžiusios rinkos problema, pagerintas teisinis saugumas ir paskatinta tarpvalstybinė prieiga prie autorių teisių saugomo turinio, kad visoje ES būtų užtikrintos vienodos galimybės susipažinti su kultūrų įvairove ir būtų patenkinti vartotojų lūkesčiai;

primena, kad valstybės narės, numačiusios išimtis ir teisių ribojimus, turėtų užtikrinti, kad jie neprieštarautų normaliam kūrinio ar objekto naudojimui ir nepagrįstai nekenktų teisių turėtojo teisėtiems interesams; ragina dar kartą įvertinti išimtį mokslinių tyrimų ir švietimo tikslais – ji turėtų apimti su nacionalinių institucijų ar teisės aktų pripažinta švietimo įstaigomis ar institucijomis susijusią arba pagal švietimo arba mokslinių tyrimų programą vykdomą veiklą; ragina Komisiją rasti būdų, kuriuos naudodamos viešosios ir mokslinių tyrimų bibliotekos galėtų skolinti visuomenei asmeniniam naudojimui skaitmeninio formato knygas neatsižvelgiant į vietą, kur jos prieinamos ir užtikrinant sąžiningą atlygį teisių turėtojams;

16. ragina priimti privalomą išimtį, kurią taikant viešosios ir mokslinių tyrimų bibliotekos galėtų skolinti visuomenei asmeniniam naudojimui skaitmeninio formato knygas neatsižvelgiant į vietą, kur jos prieinamos;
17. pripažįsta, kad tinkamai pritaikius Direktyvą 2001/29/EB skaitmeninei erai, gali būti paskatintas verslumas ir atsirasti naujų verslo modelių, tokiu būdu skatinant inovacijas ir užimtumą;
18. ragina Komisiją išnagrinėti galimybę gerokai sutrumpinti suderintų autorių teisių apsaugos terminų trukmę šiuolaikinės prekybos politikos darbotvarkės sistemoje;
19. pabrėžia, visų teisių turėtojų, kurie turėtų galėti laisvai naudotis savo teisėmis ir jas perduoti, laisvės sudaryti sutartis svarbą; mano, kad reikia būtinai parengti teisinę sistemą, kuri būtų pagrįsta įrodymais, atsižvelgiant į visų susijusių suinteresuotųjų subjektų patirtį, kartu stiprinant visų kūrėjų derybinę ir sutartinę poziciją kitų teisių turėtojų ir tarpininkų atžvilgiu;
20. siūlo persvarstyti paslaugų teikėjų ir tarpininkų atsakomybę, kad būtų tiksliau apibrėžtas jų teisinis statusas ir prievolės autorių teisių atžvilgiu, siekiant Europos Sąjungoje užtikrinti deramą reikalavimų vykdymą viso kūrybinio proceso ir tiekimo grandinėje ir garantuoti sąžiningą atlygį kūrėjams ir teisių turėtojams;
21. mano, kad vykdant autorių teisių reformą būtina nustatyti priemones, skirtas skaitmeninio turinio pasiūlos ir galimybių juo naudotis tarptautiniu mastu didinimui, kaip antai naujos vartotojų apsauga, elektroninės prekybos plėtrą, PVM tarifų suderinimą ir skaitmeninių tinklų stiprinimą reglamentuojančios taisyklės;
22. mano, kad būtina pateikti aiškią atnaujintą sistemą kultūros institucijoms, kad bibliotekos galėtų išduoti elektroninius leidinius ir bibliotekos, archyvai ir muziejai galėtų leisti internetu susipažinti su saugomais darbais, kurie jau nebeplatinami rinkoje;
23. mano, kad piliečiai turėtų turėti prieigą prie internetinio turinio kitose valstybėse narėse ir galėti jį pirkti, ir mano, kad prieigos prie turinio ribojimas pagal vartotojų buvimo vietą trukdo vystyti bendrąją skaitmeninę rinką; pritaria daugiateritorių licencijų išdavimui pagal Direktyvą 2014/26/ES kaip būdui vidaus rinkos susiskaidymui įveikti; ragina rengti suderintus, lanksčius ir rinka pagrįstus sprendimus, kurie padėtų įveikti esamas kliūtis tarpvalstybinei prieigai prie prekių ir paslaugų ir galimybėms jų gauti, įskaitant priemonių sukūrimą siekiant pagerinti tarpvalstybinio teisėtai įsigyto ir prieinamo audiovizualinio turinio perkeliamumą ES, taip pat užtikrinant kultūrų įvairovę;

24. mano, kad internetinio turinio ribojimas pagal vartotojų, kurie prieš tai sumokėjo už paslaugą, kad pasiektų tą turinį, buvimo vietą kenkia tinklų veikimui ir trukdo vystyti bendrąją skaitmeninę rinką;
25. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl spartaus technologinio skaitmeninių rinkų vystymosi reikia technologiniu požiūriu neutralios autorių teisių teisės aktų sistemos; pabrėžia, kad autorių teisių ar gretutinių teisių apsauga turi būti užtikrinta tiek internete, tiek ir ne internete, taip pat atkreipia dėmesį, kad skaitmeninė aplinka skiriasi nuo analoginės aplinkos ir pabrėžia, kad būtina atidžiai išnagrinėti, ar šiai problemai išspręsti reikalingos papildomos arba kitokios autorių teisių apsaugos formos norint prisidėti prie ekonomikos augimo, konkurencingumo ir bendrosios skaitmeninės rinkos išsivystymo;
26. atkreipia dėmesį į teritorinių licencijų ES svarbą, ypač garso, vaizdo ir filmų gamybos, kuri visų pirma grindžiama išankstinio teisių transliuoti įsigijimo arba išankstinio finansavimo sistemomis, srityje;
27. pabrėžia, kad mokesčiai skaitmeninėms laikmenoms turėtų būti skaidresni ir tobulesni siekiant apsaugoti teisių turėtojus ir vartotojų teises bei atsižvelgiant į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorijų licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje;
28. ragina Komisiją įvertinti padėtį ir pasiūlyti galimus sprendimus dėl teksto ir duomenų gavybos būdų mokslinių tyrimų tikslais, visų pirma nekomerciniais tikslais, jeigu gaunamas leidimas skaityti darbą ir atsižvelgiant į tokias valstybėse narėse jau esamas galimybes, kaip licencijavimo modelis, kuriomis siekiama, kad tyrėjai galėtų išsaugoti Europos konkurencinį pranašumą pasaulyje;
29. pabrėžia, kad reikia skatinti geresnę programinės įrangos ir įrenginių tarpusavio sąveiką, nes jos trūkumas mažina konkurencingumą Europos Sąjungoje, stabdo inovacijas ir kenkia vartotojams; mano, kad sąveikumo trūkumas lemia vieno konkretaus gaminio ar paslaugos dominavimą rinkoje, kas savo ruožtu slopina konkurencingumą ir riboja vartotojų pasirinkimo galimybes Europos Sąjungoje;
30. pripažįsta, kad išplėtojus interneto tinklą atsirado naujų darbų panaudojimo formų ir ragina sukurti atitinkamus sprendimus teisių turėtojams skaitmeninėje aplinkoje, kartu užtikrinant piliečių teisę susipažinti su kultūros gėrybėmis ir žiniomis;
31. ragina Komisiją visiškai laikantis subsidiarumo principo išnagrinėti, ar priemonės, kuriomis užtikrinamas sąžiningas atlygis teisių turėtojams už fizinių asmenų privačiam naudojimui daromas reprodukcijas, pvz., rinkliavos už kopijavimą asmeniniam naudojimui, yra naujausi ir veiksmingi sprendimai;
32. ragina bibliotekas ir archyvus sudaryti su teisių turėtojais savanoriškus susitarimus, kad jie galėtų vykdyti savo visuomeninę misiją skaitmeninėje visuomenėje nepažeisdami teisių turėtojų teisių;
33. pabrėžia, kad bet kokių teisės aktų pakeitimu turėtų būti visiems, ypač žmonėms su negalia, užtikrinama prieiga prie autorių teisėmis ir gretutinėmis teisėmis apsaugotų

prekių ir paslaugų ir jos turi būti atitinkamai pritaikytos skaitmeninei aplinkai; pripažįsta, kad dėl naudotojų nepajėgumo įsigyti turinį neįgaliesiems tinkamu formatu bendrovės gali susidurti su kliūtimis prekiauti, taip pat gali sumažėti visose valstybėse narėse prieinama kultūros produkcijos ir turinio pasiūla. ragina ES ratifikuoti Marakešo sutartį dėl geresnės paskelbtų kūrinių prieigos akliesiems, silpnaregiams ar turintiems kitą skaitymo negalią, kurioje reikalaujama, kad būtų privaloma autorių teisių išimtis asmenų, turinčių negalią, nekomerciniam naudojimui; ši išimtis yra tiesiogiai susijusi su negalia, kiek to reikia atsižvelgiant į konkrečią negalią;

34. mano, kad autorių teisių apsauga yra veiksminga tik tol, kol yra veiksmingos jas saugančios užtikrinimo priemonės; todėl norint užtikrinti kūrybos ir kultūros sektoriaus klestėjimą Europoje ir apsaugoti inovacijas, autorių teisių apsauga turi būti tvirta;
35. ragina Komisiją atliekant autorių teisių peržiūrą atsižvelgti į sparčiai augantį vartotojų sukurtą turinį internete ir socialinės žiniasklaidos platformose ir didinti vartotojų informuotumą apie asmenų, kurie sąmoningai pateikia hipersaitus su nuorodomis į neteisėtą turinį ar nuorodas, kuriomis apeinamas turinio apmokestinimas, atsakomybę; mano, kad visais naujais pasiūlymais turėtų būti siekiama rasti intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir dinamiško interneto, kuriame technologijos ir interneto prieiga toliau sudarytų galimybes kurti naujoves ir užsiimti kūryba, skatinimo sąžiningą pusiausvyrą; mano, kad be to Komisija galėtų pasiūlyti bendrą viešojo naudojimo sričiai priklausančių darbų, užtikrinant, kad šie darbai būtų apsaugoti nuo privačių asmenų pasisavinimo, juos suskaitmeninant arba kitomis priemonėmis;
36. susirūpinęs pažymi, kad skaitmeninėje ekonomikoje su teisių turėtojais nėra sąžiningai pasidalijama verte, gauta panaudojant autorių teisių saugomus darbus, taip pat dėl paslaugų teikėjų taikomos apmokestinimo tvarkos; ragina Komisiją ištirti šio vertės perkėlimo interneto tarpininkams mastą ir poveikį;
37. ragina Komisiją tęsti dialogą ir bendradarbiavimą su Jungtinėmis Valstijomis derybose dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės dėl atitinkamų autorių teisių teisės aktų sistemų, kad būtų panaikintos galimos patekimo į rinką kliūtys ir prekybos kliūtys;
38. ragina Komisiją pritaikyti ir suvienodinti išimtis ir apribojimus, kuriuos leidžiama taikyti analoginio pasaulio teisinėje sistemoje, atsižvelgiant į naują scenarijų, kurį lemia skaitmeninė paradigma ir konkrečiai debesijos kompiuterijos technologijos;
39. mano, kad siekiant užtikrinti autorių teisių apsaugą ir tinkamą autorių atlygį, reikėtų imtis bendrų pastangų kovojant su autorių teisių pažeidimais Europos Sąjungoje; pabrėžia, kad reikia suteikti vartotojams daugiau informacijos apie autorių teisių ir gretutinių teisių pažeidimo padarinius; ragina rasti tinkamą sprendimą siekiant užtikrinti, kad niekas negalėtų pasipelnyti iš autorių teisių pažeidimų;
40. atkreipia dėmesį į 2013 m. birželio 26 d. priimtą Direktyvą 2013/37/ES dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo, kurioje pateikta bendra vyriausybės saugomų duomenų (viešojo sektoriaus informacijos) ES rinkos teisinė sistema ir įtrauktos nuostatos dėl skaidrumo ir konkurencijos.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	14.4.2015
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 47 -: 11 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jerzy Buzek, Soledad Cabezón Ruiz, Philippe De Backer, Christian Ehler, Peter Eriksson, Fredrick Federley, Adam Gierek, Theresa Griffin, András Gyürk, Roger Helmer, Hans-Olaf Henkel, Dawid Bohdan Jackiewicz, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Ernest Maragall, Edouard Martin, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Aldo Patriciello, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Miloslav Ransdorf, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Jean-Luc Schaffhauser, Neoklis Sylikiotis, Antonio Tajani, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Miguel Urbán Crespo, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Hermann Winkler, Anna Záborská, Flavio Zanonato
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Pascal Arimont, José Blanco López, Simona Bonafè, Lefteris Christoforou, Cornelia Ernst, Eugen Freund, Michèle Rivasi, Pavel Telička, Marco Zullo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Daniela Aiuto, Stanisław Ożóg